

Regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Kunskapsskolan Västerås i Västerås kommun

Beslut och rapport



Kunskapsskolan i Sverige AB
Box 92146
120 08 STOCKHOLM

2009-12-11
1 (4)
Dnr 44-2009:211

Genomförd regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Kunskapsskolan Västerås i Västerås kommun

Skolinspektionen har genomfört regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Kunskapsskolan Västerås i Västerås kommun. Besök gjordes i skolan den 3-4 september 2009.

Vid regelbunden tillsyn tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn och ungdomar att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Den regelbundna tillsynen av fristående skolor ska, förutom att granska hur väl utbildningen uppfyller statens krav, klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner.

Den regelbundna tillsynen behandlar tre områden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Tillsynen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Av bilagd rapport framgår hur den regelbundna tillsynen genomförts samt de bedömningar som gjorts av Skolinspektionen.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 11 mars 2010 ska Kunskapsskolan i Sverige Aktieföretag redovisa till Skolinspektionen, inspektionsavdelningen i Stockholm vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Då ska också redovisas vilka åtgärder som vidtagits eller planeras för att höja kvaliteten inom angivna förbättringsområden. Skolinspektionen avser även att vid kommande tillsynstillfälle följa upp effekterna av den regelbundna tillsynen.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen

Bedömningarna av om verksamheten vid Kunskapsskolan i Västerås uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för en fristående skola.

Kunskapsskolan Västerås startade hösten 2001. År 2005 inspekterades skolan av Skolverket och i beslut den 4 oktober 2005 (Dnr 54-2005:405) uppmanades skolan att förbättra verksamheten avseende andelen utbildade lärare i ett antal ämnen, undervisningen i slöjd och hem- och konsumentkunskap, rutinerna för betygssättning, tillgången till specialpedagogisk kompetens. Sedan inspektionen 2005 har ett antal förbättringar skett på skolan, bland annat finns nu utbildade lärare i flertalet ämnen, och lärare med specialpedagogisk kompetens. I nuvarande lokaler finns möjlighet att bedriva bild och slöjdundervisning på skolan.

Kunskapsskolan Västerås har goda resultat när det gäller meritvärde (andelen höga betyg) i elevernas slutbetyg i årskurs 9 och när det gäller andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program. Emellertid är andelen elever som inte når målen i alla ämnen ca 10 %. Vidare ses skillnader mellan pojkars och flickors resultat. I flertalet ämnen/ämnesblock är andelen elever med högre betyg än godkänt mer än 70 %. I moderna språk och matematik är motsvarande andel ungefär hälften. Det är också i dessa ämnen som flest elever inte nått målen för godkänt.

I skolans kvalitetsredovisning framgår att lärarna idag har en bättre samverkan än tidigare år och att överenskomna rutiner och arbetsätt respekteras av all personal. Det har bidragit till att ordning och arbetsro råder, enligt rektorn och lärarna. Detta är också inspektörernas intryck under besöket.

I tillsynen framkommer en stor ambition hos lärarna att hjälpa varje elev till goda resultat. Särskilt ska framhållas ett mycket systematiskt kvalitetsarbete med uppföljningar, analyser och åtgärdsplanering vilket ger goda förutsättningar för hög måluppfyllelse, på såväl individ- som skolnivå. Huvudmannen framhåller därvid rektorns betydelse för det utvecklingsarbete som bedrivs.

Tillsynen visar dock att inom ett antal områden kvarstår behov av förbättringar. Främst gäller det undervisningen i hem- och konsumentkunskap där det föreligger oklarheter kring betygssättning samt brister när det gäller undervisningens upplägg. Delar av undervisningen förläggs till Kunskapsgården i Falun och andra delar i hemskolan. Av den del som ska bedrivas i hemskolan är betydande avsnitt upplagda som hemstudiedagar i elevens hem, med uppgifter som kräver lokal, utrustning och varor. Dessa delar av undervisningen kan inte sägas vara lärarledda och skolan tillhandahåller inte förutsättningar i form av lokaler, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning, och som är nödvändiga för att eleverna ska kunna utföra uppgifterna. Alla elever har inte klart för sig hur betygssättning i ämnet går till och de upplever svårigheter att få riktig klarhet, då betygssättningen sker i samverkan mellan personal på Kunskapsgården och lärare på skolan.

Ett annat område som behöver åtgärdas är skolans utformning av skriftliga omdömen i de individuella utvecklingsplanerna. Skriftliga omdömen ska ges i samtliga ämnen och inte i ämnesblock för samhälls- respektive naturorienterande ämnen (SO och NO) vilket görs på Kunskapsskolan Västerås. Vidare ska de omdömen som ges inte jämföras med betyg och därför ska inte de nationella betygsbeteckningarna användas, detta måste åtgärdas.

Vid Kunskapsskolan Västerås bedrivs ett gott värdegrundsarbete både vad gäller förebyggande och åtgärdande insatser. Skolan behöver dock utveckla sin plan mot kränkande behandling så att åtgärder som ska genomföras under året redovisas och bygger på en aktuell kartläggning på skolan.

Brister som måste åtgärdas

Följande områden inom Kunskapsskolan Västerås verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Skolan tar ut avgifter för deltagande i friluftsdagar (9 kap. 7 § skollagen).
- Skolan utfärdar inte skriftliga omdömen i enlighet med grundskoleförordningen (1a kap. 8 § förordningen om fristående skolor jämförd med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen).
- Undervisningen i hem- och konsumentkunskap bedrivs i vissa delar inte i enlighet med författningarna (9 kap. 10 § skollagen).
- Skolans lärarkompetens i hem- och konsumentkunskap måste förstärkas (9 kap. 2 § skollagen).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Skolinspektionen bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolan behöver vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå målen i samtliga ämnen.
- Skolans kvalitetsredovisning behöver förbättras avseende uppföljning och utvärdering av plan mot kränkande behandling samt redovisning av måluppfyllelsen i fler ämnen än engelska, matematik och svenska.

- Skolan behöver säkerställa att betygssättningen i hem- och konsumentkunskap är i enlighet med förordningen samt klargöra för eleverna grunderna för betygssättning i ämnet.

På Skolinspektionens vägnar

Bertil Karlhager
Enhetschef

Ingrid Åsgård
Undervisningsråd

Bilaga
Rapport

Kopia till
Västerås kommun

Regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Kunskapsskolan Västerås

Grundskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Kunskapsskolan i Västerås och besökt skolan 3-4 september 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen. Detta är Skolinspektionens andra tillsyn av skolan sedan den startade sin verksamhet år 2001. Den senaste tillsynen av skolan gjordes år 2005 (beslut 2005-10-04, Dnr 54-2005:405). I beslutet konstaterade Skolverket att vissa områden behövde utvecklas och åtgärdas, men att verksamheten övergripande var av god kvalitet och låg väl i linje med de nationella bestämmelserna och målen för grundskolan.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats(www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som lyfts fram i rapporten åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av tillsynen vid nästkommande regelbundna tillsyn.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolinspektionen, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, företrädare för elevvården, elever respektive föräldrar samt företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte även olika arbetspass, samlingar, föreläsningar, workshops och kommunikationspass. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen. Information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

Huvudmannen för Kunskapsskolan i Västerås har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Västerås kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen beskriver att en

gång per år (sedan år 2008) görs besök i den fristående verksamheten. I övrigt gör kommunen betygssammanställningar kring resultat i både gymnasiekolan och grundskolan utifrån det Skolverket presenterar i databasen SIRIS. Resultaten från de fristående skolorna presenteras för politiker och andra intresserade.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Kunskapsskolan Västerås

Skolan	Antal elever
Grundskola	412

Källa: Skolans egna uppgifter i samband med tillsynen 2009

Skolverket godkände Kunskapsskolan Västerås som en fristående grundskola med allmän profil för årskurserna 6-9 genom beslut (Dnr 2000:1368) den 30 oktober 2000. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna prövning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet

Huvudman för skolan är Kunskapsskolan i Sverige Aktiebolag med organisationsnummer 556566-1815.

Verksamheten vid Kunskapsskolan Västerås startade läsåret 01/02 och omfattar årskurserna 6-9. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 412 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Västerås kommun, men skolan har även elever från kringliggande kommuner.

Skolan är belägen i ett äldre industriområde vid Mälarens strand. Lokalerna har renoverats så att de passar den organisation och de arbetssätt som utmärker alla Kunskapsskolor i Sverige.

Kunskapsskolans elever har delar av undervisningen i de praktisk-estetiska ämnena. bild, textil- och trä- och metallslöjd samt hem- och konsumentkunskap förlagd till Kunskapsgården i Falun.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 21: Resultat för elever i årskurs 9 uppdelat på kön

	Kunskapsskolan Västerås					Samtliga skolor i kommunen ¹	Kommun-grupp ²	Riket ³
	2005	2006	2007	2008	2009	2009	2009	2009
Genomsnittligt meritvärde	235,4	220,2	224,9	232,2	243,0	209,7	209,0	209,6
- Flickor	233,5	224,8	230,6	246,1	254,0	218,7	219,6	220,6
- Pojkar	238,6	229,9	230,7	241,9	227,7	199,8	100,0	198,9
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	91	75	86	87	86	76	77	77
- Flickor	91	80	89	91	93	77	80	80
- Pojkar	90	71	82	82	78	75	75	74
Andel (%) behöriga till nationellt program	95	92	93	97	97	87	88	89
- Flickor	96	89	94	97	97	88	90	90
- Pojkar	94	94	91	98	96	87	87	88

Källa: Skolverkets skolblad åren 2005-2009

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan på grund av statistiksekretess inte visas

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

² Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

³ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Kommentar och bedömning:

Läroplanen föreskriver att skolan ska ansvara för att eleverna når de uppställda målen i grundskolan. De nationella kursplanerna anger mål som eleverna minst ska ha uppnått i slutet av det tredje, det femte och det nionde skolåret. En fristående skola ska enligt skollagen ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot dessa kunskaper.

Kunskapsskolan Västerås har goda resultat när det gäller meritvärde (andelen höga betyg) i elevernas slutbetyg i årskurs 9 samt andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program. Emellertid är andelen elever som inte når målen i alla ämnen ca 10 %. Vidare ses skillnader mellan pojkars och flickors resultat vilket skolan bör analysera. I flertalet ämnen/ämnesblock är andelen elever med högre betyg än godkänt mer än 70 %. I moderna språk och matematik är motsvarande andel ungefär hälften. Det är också i dessa ämnen som flest elever inte nått målen för godkänt.

Att betygssättningen speglar resultaten vid nationella ämnesprov är tydligt i svenska och engelska. I dessa ämnen är måluppfyllelsen god, år 2009 klarade alla elever minst gränsen för godkänt och flertalet högre betyg vid proven. Dock visar statistiken att under flera år är detta inte fallet för ämnesprovet i matematik. År 2009 är det 12 % av eleverna som inte når gränsen för godkänt vid provet i matematik.

Vid tillsynen framkommer att betygsglidningen mellan resultat vid nationella prov och slutbetyg år 2008, är högst i ämnet svenska. Där har 28 % av eleverna högre slutbetyg än betyg på provet. Lärarna förklarar detta med att det är lång tid mellan proven och det att slutbetyg sätts och eleverna hinner arbeta för högre betyg på den tiden. I matematik är motsvarande andel 19 % vilket i sig är anmärkningsvärt, då tiden mellan ämnesprov och slutbetyg är kortare.

Lärarna vid kunskapsskolan Västerås följer kontinuerligt upp kunskapsresultaten i alla ämnen/ämnesblock och det finns en god beredskap för åtgärder vid misstanke om elevs svårigheter att nå målen. Varje vecka träffar den enskilda eleven sin personliga handledare. Vid dessa möten följer man upp elevens prestationer och planerar hur eleven ska arbeta vidare.

Resultaten i alla ämnen följs även upp av huvudmannen som gör betygsjämförelser och analyser. Direkt efter terminssluten då betyg sätts kommer reaktioner på avvikelser mot önskvärt resultat i olika ämnen, olika elevkullar etc. Förutom den övergripande analysen gör skolchefen en utvärdering på skolan. I den analysen spelar svaren i de årliga elevenkäterna en viktig roll och elevernas omdömen om undervisningen kopplas till betygsresultat.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att Kunskapsskolan Västerås i många avseenden har goda resultat dock bör åtgärder vidtas så att alla elever ges förutsättningar att nå målen i alla ämnen. Vidare vill Skolinspektionen göra skolan uppmärksam på att skillnaden i resultatet mellan nationella prov och slutbetyg kan indikera brister i betygssättningen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Fristående grundskolor ska, enligt 1 a kap. 8 § i förordningen om fristående skolor, tillämpa bestämmelserna i 7 kap. 2 § grundskoleförordningen angående genomförande av utvecklingssamtal och individuell utvecklingsplan. Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Den individuella utvecklingsplanen kan även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen. I Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, SKOLFS 2009:16.

Föräldrar och elever uppfattar att utvecklingssamtalen fungerar bra och att de får en god bild hur eleven ligger till i förhållande till målen och vilka förbättringar som kan åstadkommas. Skolan använder en, för alla Kunskapsskolorna i Sverige gemensam mall för utformning av individuell studieplan med skriftliga omdömen. Den innehåller kolumner med rubrikerna *Ämne, Nuläge, Terminsmål,*

6 (15)

Slutmål, Strategi, Utvärdering samt Betyg. I kolumnen med rubriken *Betyg*, används de nationella betygsbeteckningarna G, VG och MVG och i kolumnen med rubriken *Ämne*, anges de samhällsorienterande (SO) respektive naturorienterande ämnena (NO) som block och inte för varje enskilt ämne.

I ovanstående två fall bedömer Skolinspektionen att de skriftliga omdömena inte är förenliga med författningarnas krav. Att använda grundskoleförordningens betygsskala är att betrakta som betygssättning, vilket inte är tillåtet före årskurs 8. Vidare anges i grundskoleförordningen att de skriftliga omdömena ska ges i varje ämne och inte i ämnesblock. Detta måste åtgärdas.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygsriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygs katalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

När det gäller betygssättning ska fristående skolor som fått rätten att sätta betyg följa de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. I 7 kap. 5 § grundskoleförordningen anges att betyg ska sättas av läraren. Om ett betyg är beroende av två eller flera lärares bedömning och lärarna inte kan enas, ska betyget sättas av rektorn.

För undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap har Kunskapskolan Västerås ingen utbildad lärare, vare sig på hemskolan eller på Kunskapsgården i Falun där delar av undervisningen sker. Rektorn uppger att det är svårt att re-

krytera lärare i hem- och konsumentkunskap. Hon uppger vidare att Kunskapsgårdens bedömningar står för en tredjedel av det sammanvägda betyget och lärarna på hemskolan för två tredjedelar. Elever som inspektörerna intervjuat och samtalat med är dock osäkra på vem som egentligen sätter betyg i ämnet och det finns en osäkerhet om vem de ska vända sig till när de vill diskutera sina betyg, exempelvis hur de ska göra för att få ett högre betyg.

Skolverket har tidigare, i beslut från inspektion på skolan år 2005 (Dnr 54-2005:405) bedömt att rutinerna för betygssättningen i hem- och konsumentkunskap behöver förbättras.

Skolinspektionen bedömer att denna bedömning kvarstår eftersom betyg i hem- och konsumentkunskap sätts av lärare som inte har utbildning för undervisning i ämnet samt att grunderna för betygssättningen inte är tydlig för eleverna.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

8 (15)

1.4.5 Undervisningen är allsidig och saklig.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**Bedömningspunkter****1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro**Bedömningspunkter****2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Kunskapsskolan Västerås senaste likabehandlingsplan (läsåret 2008-2009) redogör tydligt för vad som är att betrakta som trakasserier och kränkande behandling. Vidare beskrivs rutiner och ansvarsfördelning vid förebyggande och åtgärdande arbete, samt det förhållningssätt som alla som arbetar på skolan ska ha. De åtgärder som kan sättas in så snart någon form av trakasserier eller kränkande behandling blivit känd redovisas, liksom övriga rutiner, i punktform. I dessa delar är likabehandlingsplanen av god kvalitet. Dock saknas en beskrivning av de åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning av situationen på skolan. De åtgärder som anges i planen är av generell och långsiktig karaktär.

Skolinspektionen planer mot kränkande behandling i ovanstående fall inte uppfyller författningarnas krav på en sådan plan, vilket måste åtgärdas.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna, det vill säga skolan är öppen för alla och urvalet sker efter grunder som är förenliga med de allmänna målen och värdegrunden.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Varje elev erbjuds ett sådant antal undervisningstimmar att det ger förutsättningar att nå målen i respektive ämne.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

I 9 kap. 2 § skollagen anges att fristående skolor ska ha förutsättningar att bedriva verksamhet som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som, i detta fall, grundskolan ska förmedla. En sådan förutsättning är exempelvis ändamålsenliga lokaler och utrustning som behövs för en tidsenlig undervisning. Vidare framgår av 9 kap. 2 § skollagen att en fristående skola för sin undervisning ska använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. I 10 § i samma kapitel anges att eleverna ska ha tillgång till böcker, verktyg, och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning.

I den timplan som Kunskapsskolan Västerås redovisade i ansökan om godkännande, anges antalet undervisningstimmar i ämnet hem- och konsumentkunskap till 92. I tillsynen framkommer att delar av undervisningen i ämnet anordnas vid Kunskapsgården i Falun och resten på skolan. För de delar av undervisningen som bedrivs på skolan, ges eleverna inom ett antal arbetsområden uppgifter som ska utföras i hemmet, under så kallade hemstudiedagar.

De hemuppgifter som eleverna i Kunskapsskolan Västerås ska utföra handlar exempelvis om att rengöra ett kök eller att bygga upp kostcirkeln med riktig mat (ta foto med digitalkamera eller teckna bilden). Föräldrarna uppmanas att skriva sin signatur på att uppgifterna är utförda och om de vill kan de skriva en utvär-

dering om hur uppgifterna utförts. Vissa hemuppgifter kräver emellertid inte att eleverna har tillgång till kök, redskap eller varor. Dessa kan exempelvis handla om att i grupp arbeta med temat ekologiska produkter, utan praktiska övningar.

Skolinspektionen bedömer att innehållet i en del av de hemstudiedagsuppgifter i hem- och konsumentkunskap som eleverna ska utföra i sitt hem, innehåller viktiga moment i ämnet och har betydelse för bedömning och betygsättning. Emellertid kan det inte betraktas som undervisning i den bemärkelsen att den handhas av en lärare. Vidare förutsätts att tillgång till verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning, och som ska finnas tillgänglig för eleven genom skolan, ska finnas i elevens hem.

Skolinspektionen bedömer att ovanstående behöver åtgärdas så att eleverna får den undervisning de har rätt till i ämnet hem- och konsumentkunskap, d.v.s. undervisning ledd av lärare, i ändamålsenliga lokaler och med tillgång till böcker, verktyg, och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning.

3.1.3 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.4 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.5 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.6 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

12 (15)

Motivering
<p>För fristående skolor som av Skolverket förklarats berättigande till bidrag gäller, enligt 9 kap. 7 § skollagen, att utbildningen ska vara avgiftsfri för de elever som bidragen avser.</p> <p>I Kunskapsskolan Västerås anordnas friluftsdagar med inslag (skidresa till Romme) som innebär kostnader för elever. Det handlar om belopp vilka inte kan betraktas vara en "obetydlig kostnad", se ovanstående lagparagraf.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att detta inte är förenligt med de krav som skollagen ställer på en fristående skola att bedriva avgiftsfri undervisning.</p>

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
<p>En fristående skola, vars utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla, ska för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.</p> <p>I Kunskapsskolan i Västerås har lärarna med få undantag lärarutbildning och de undervisar i ämnen de har utbildning för. I ämnet hem- och konsumentkunskap har dock skolan inte någon lärare med utbildning avsedd för den undervisningen, varken på hemskolan eller på Kunskapsgården i Falun. Detta har varit fallet i alla år skolan funnits. Undervisning och betygsättning i hem- och konsumentkunskap handhas av lärare i andra ämnen på skolan och av personalen på kunskapsgården. Rektor uppger att ansträngningar görs för att få behöriga lärare i hem- och konsumentkunskap.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att Kunskapsskolan Västerås inte i tillräcklig utsträckning använder lärare som har utbildning för den undervisning de ska bedriva. Detta måste skolan åtgärda.</p>

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektorns ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet, samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

14 (15)

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
<p>Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska en skolas kvalitetsredovisning bl.a. innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Enligt 3 a § i förordningen ska en redovisning av uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling finnas i kvalitetsredovisningen.</p> <p>Kunskapsskolan Västerås senaste kvalitetsredovisning för läsåret 07/08 är i många delar av god kvalitet. Resultat och analyser av måluppfyllelsen inom olika områden redovisas tydligt. Föreslagna åtgärder beskrivs, vidare vem/vilka som ansvarar för genomförandet samt när uppföljning ska ske. När det gäller elevernas kunskapsresultat redovisas och analyseras emellertid endast elevernas resultat i matematik, svenska och engelska.</p> <p>I Kunskapsskolan Västerås kvalitetsredovisning, läsåret 07/08, finns ingen redovisning av hur skolan följt upp och utvärderat skolans likabehandlingsplan.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning behöver förbättras genom att en uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling redovisas. Kvalitetsredovisning bör även utvecklas så att resultaten i fler ämnen än tre, redovisas.</p>

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Bedömningspunkter

3.5.1 Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.5.2 Skolan bedriver huvuddelen av undervisningen med hjälp av lärare som är anställda av skolan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.5.3 Utbildningen sker inom ramen för skolans tillstånd.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.6 Stabilitet**Bedömningspunkter****3.6.1 Skolan har ett stabilt elevunderlag.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.6.2 Skolan har en stabil ekonomi.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

Stockholm den 11 december 2009

Ingrid Åsgård

Monica Norberg